

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ВИШИ СУД У БЕОГРАДУ
ОДЕЉЕЊЕ ЗА РАТНЕ ЗЛОЧИНЕ
К-По₂ бр.7/2014**

ТРАНСКРИПТ АУДИО ЗАПИСА

О објављивању пресуде дана 18. маја 2016. године

К-По2 7/2014

ТРАНСКРИПТ АУДИО ЗАПИСА СА ОБЈАВЉИВАЊА ПРЕСУДЕ
-дана 18. маја 2016. године -

Председник већа: Данас је 18.05.2016. година, 13 часова.

ОБЈАВЉИВАЊЕ ПРЕСУДЕ у предмету Вишег суда у Београду, Одељење за ратне злочине – К-По2 број 7/2014 у поступку против **оптуженог Чанковић Митра** због кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 став 1 КЗ СРЈ, по оптужници Тужилаштва за ратне злочине КТО бр.4/14 од 09.04.2014. године, прецизираној дана 06.04.2016. године од поступајућег већа, у саставу – чланови већа – судије Зорана Трајковић и судија Дејан Терзић и судија Мирјана Илић, председник већа.

КОНСТАТУЈЕ СЕ да су на објављивању пресуде присутни:

-заменик тужиоца за ратне злочине Снежана Станојковић,

-оптужени Митар Чанковић,

-бранилац оптуженог адвокат Гордана Божиловић Петровић.

У публици присутна лица: .

Молим само да нас обавесте, не пише у ком својству? ОЕБС, је ли тако?

, то је Фонд за хуманитарно право и .

Молим присутне да устану.

Након већања и гласања, веће је донело, а председник већа јавно објављује

У ИМЕ НАРОДА

ПРЕСУДУ

Оптужени МИТАР ЧАНКОВИЋ, са личним подацима као у списима

КРИВ ЈЕ:

Што је:

за време немеђународног оружаног сукоба на територији Републике Босне и Херцеговине (БиХ) који се водио између Армије Републике БиХ и војске Републике

Српске, као припадник војске Републике Српске – ВЈ 7421 Сански Мост, противно одредбама члана 3. став 1 тачка а) IV Женевске конвенције о заштити грађанских лица за време рата од 12. августа 1949. године у вези члана 4 став 1 и 2 тачка а) Допунског протокола уз Женевске конвенције од 12. августа 1949. године о заштити жртава немеђународних оружаних сукоба (Протокол II), дана 19.09.1995. године током притварања цивила насеља Кијево, општина Сански Мост, од стране припадника војске Републике Српске, из групе цивила, на узвишењу званом Главница, у непосредној близини насеља Кијево, издвојио оштећеног _____, кога је од раније познавао и са удаљености од око 1 до 3 метра, у моменту када је оштећени био окренут леђима, у намери да га лиши живота, у оштећеног испалио три пројектила из ручног ватреног оружја, чиме му је нанео три прострелине грудних органа које представљају тешку телесну повреду опасну по живот услед којих је оштећени преминуо,

-чиме је извршио кривично дело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 став 1 КЗ СРЈ.

Па суд применом наведеног законског прописа и одредби члана 4, 5, 33, 38 и 41 КЗ СРЈ

О С У Ђ У Ј Е

Оптуженог МИТРА ЧАНКОВИЋА на казну затвора у трајању од 9 (девет) година.

На основу чл. 261, чл. 262 и чл. 264 ЗКП **ОБАВЕЗУЈЕ СЕ** оптужени да овом суду на име паушала плати износ од 15.000,00 динара, као и трошкове поступка у износу од 150.874,99 динара (стопедесет хиљада осамстоседамдесетчетири динара и деведесетдевет пара) у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења.

Седите. Изнећемо укратко *образложење* одлуке која је управо објављена.

Поступајући по оптужници Тужилаштва за ратне злочине КТО.бр 4/14 од 09.04.2014. године, а која је прецизирана дана 06.04.2016. године, а која је подигнута након преузимања кривичног гоњења окривљеног Митра Чанковића за кривично дело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 став 1 КЗ СРЈ, од Кантоналног суда у Бихаћу, а у смислу одредбе члана 41 Закона о међународној правној помоћи у кривичним стварима и Уговора између Републике Србије и Босне и Херцеговине о правној помоћи у грађанским и кривичним стварима («Службени лист СЦГ» - Међународни уговори бр. 6/2005 и «Службени гласник РС – Међународни уговори» бр. 13/2010), суд је пре свега утврдио, а што оптужени Чанковић Митар није ни оспоравао током овог поступка, да је у време догађаја који је предмет оптужбе, дана 19.09.1995. године територија тадашње Републике Босне и Херцеговине, на којој се налазила општина Сански Мост, била захваћена немеђународним оружаним сукобом. Председништво Републике Босне и Херцеговине је на седници одржаној дана 20.06.1992. године донело одлуку о проглашењу ратног стања на територији Републике Босне и Херцеговине, која је ступила на снагу даном доношења, а које је трајало све до 22. децембра 1992. године, када је укинута одлуком Председништва Републике Босне и Херцеговине. Припадност оптуженог Војсци Републике Српске – јединици Првог батаљона Шесте санске бригаде, потврдио је сам оптужени Митар Чанковић, а то

произилази и из исказа саслушаних сведока –

који су такође били припадници Првог батаљона

Шесте санске бригаде.

Осим тога, током поступка је несумњиво утврђено да је дана 19.09.1995. године окривљени, из групе ухапшених цивила на узвишењу званом Главица, у непосредној близини насеља Кијево, издвојио оштећеног _____, кога је одраније познавао и са удаљености од око 1-3 метра, у моменту када је оштећени био окренут леђима, у намери да га лиши живота, у оштећеног испалио три пројектила из ручног ватреног оружја, чиме му је нанео три прострелине грудних органа који представљају тешку телесну повреду опасну по живот, услед које повреде је оштећени преминуо. Наведене чињенице које је окривљени оспоравао, биле су предмет утврђивања на главном претресу.

Суд је приликом доношења одлуке ценио све доказе, како оне које иду у корист оптуженом, тако и оне које му иду на терет, а евентуалне несагласности које су постојале у исказима сведока и несагласности у исказима сведока са одбраном оптуженог у одређеним детаљима, посебно су од стране суда цењене.

У време овог догађаја на ширем подручју Санског Моста водиле су се борбе између војске Републике Српске и Армије БиХ, те су, ради одбране тих места јединице више бригада, између осталог и Шесте санске бригаде и Пете козарске бригаде, дошле на то подручје. Како сведок _____ наводи, први покушај рушења Санског Моста је био је 19.09.1995. године, али је одбијен, а тај град је по наводима саслушаних сведока, заузет од стране Армије БиХ дана 10.10.1995. године. Осим тога, саслушани сведоци – припадници Шесте санске бригаде и Пете козарске бригаде, као и оптужени Митар Чанковић објаснили су да су претходно на више места, у близини тог града, пробијане линије, а што је узроковало стално померање војних јединица ради одбране линија и прикључивање једних јединица другим јединицама ради попуне на положајима. Након што се у јединици у којој се налазио окривљени, за време њиховог деловања на Грмечу, сазнало да је на подручју Томине пробијана линија и да су тамо вођене борбе, један број војника је кренуо са Грмеча ка Санском Мосту да виде шта се дешава са њиховим породицама. Иако поједини сведоци – _____ и _____ тврде да су кренули када су добили одобрење команде или када су добили смену, сведок _____, командир вода у коме је био и оптужени Митар Чанковић, у свом исказу наводи да, иако није добијена наредба, појединци су самоиницијативно ишли кућама, да у вези са тим није било никакве одлуке и било је расуло, да је ишао свако где је хтео, а сведок _____ је у свом исказу изјавио да не зна ко их је пустио да иду, ни колико њих је тачно отишло, нико се ником није јавио, кренули су самовољно, како се ко организовао.

Чињенично стање у овој кривично-правној ствари је утврђено оценом изведених доказа и то како писмених доказа, тако и исказа сведока саслушаних на главном претресу и сведока оштећених и на сагласан предлог странака и извршеног увида на главном претресу у раније дате исказе сведока оштећених пред надлежним државним органима БиХ, као и налаза и мишљења Комисије судских вештака и њиховог изјашњења на главном претресу.

На припремном рочишту учињена је неспорном чињеница да је, у време када се предметни догађај одиграо, постојао оружани сукоб који се водио између Армије

Републике Босне и Херцеговине са једне стране и оружаних снага Војске Републике Српске, на територији Републике Босне и Херцеговине, те да је оптужени био припадник српске стране у сукобу, конкретно Првог батаљона Шесте санске бригаде. Такође, оптужени није оспорио да је познавао покојног _____, као и његовог сина, сведока оштећеног _____. Окривљени и оштећени су детаљно описали прилике у којима су се сретали и да између оптуженог Чанковић Митра и сада покојног _____ раније није било сукоба.

Све остале чињенице одбрана је оспорила. Током поступка одбрана је негирала да се окривљени налазио на месту догађаја и истицала је да се он није налазио ни у непосредној близини тог места. У својој одбрани, окривљени је навео да је био припадник Првог батаљона Шесте санске бригаде, када су 16. или 17. септембра 1995. године добили информацију да је Сански Мост у паду, те су ангажовани и пребачени на подручје Грмеча, у место Станићи. На Грмеч су отишли 16., 17. или 18. септембра, а у Станићима, односно на Грмечу су остали најмање 4 или 5 дана када су чули информацију да су Муслимани дошли до Томине, малтене њему на кућни праг. С обзиром да су у међувремену добили информацију да је Пета козарска ускочила да затвори положаје, тражили су да сиђу доле са Грмеча, а то се и десило после три или четири дана, када је дошло људство које је попунило положаје, с тим што су се за то време, док су чекали одобрење да напусте положај, све време налазили испод грмечке планине и нико није напуштао положаје. Након што су добили јединицу за допуну и дозволу да иду кућама, оптужени се спустио са једним бројем припадника јединице, њих двадесет, тридесет до Санског Моста, између осталих са _____ и _____, и у Сански Мост су стигли 22. или 23. септембра. Тврди да је у то време становништво из села Томине, Чапље већ било негде одведено, да није било цивила, а за Кијевчане муслиманске вероисповести је чуо да су покупљени и приведени у Шеховићима.

Од Санског Моста ка Лужанима са њим је кренуло њих седам, осам, који су сишли са Грмеча а међу њима, и војници _____ и _____. Имена осталих се не сећа јер их од раније није познавао, обзиром да су они из Козица, Илиће, Подова, Томине, а _____ су обојица из Кијева. По доласку у Лужане је преспавао у својој кући, а наредног дана се на магистралном путу за Кључ јавио команди Пете козарске бригаде, која је ту била смештена јер је као војник морао неке да се јави. По наредби команданта Пете козарске бригаде, морао је да проведе тенк од Лужана до Кијева јер је био мештанин и добро је познавао тај терен. Тада је видео да су у Кијеву биле Пета козарска и Арканови војници. Док је проводио тенк, са њим је био _____ и посада тенка, а био је присутан и _____, звани „Ђедо“, командир тенка. Одвезли су тенк до цамије где није затекао никога. Окривљени је тврдио да, док је проводио тенк и за све време док је био у селу Лужани, није видео да је било где неко убијао, нити су добили информацију да се то десило приликом чишћења терена. Ту су били 4-5 сати, када су се по наредби вратили. Након тога још пар дана су били кући, а онда је почело чишћење терена. Очистили су терен Илиће и Подова, а након одређеног периода, поново су се вратили на Грмеч.

Међутим, одбрана окривљеног у којој наводи да се дана 19.09.1995. године, када је у непосредној близини насеља Кијево, лишен живота пок. _____, он налазио на Грмечу као и наредних неколико дана, те да стога није ни могао да изврши предметно кривично дело, оповргнута пре свега, исказом сведока оштећеног _____, сина покојног _____, више пута саслушаног током овог кривичног _____

поступка и на главном претресу путем видео-линка дана 09.09.2015. године. Сведок оштећени је у датим исказима потврдио наводе окривљеног о познанству са окривљеним пре овог догађаја. Оптуженог је познавао јер се школа у коју је ишао налази близу места Кијево и куће се налазе близу школе, те је Митра виђао као и сваког другог поштара, а да је то Митар Чанковић, рекао му је стриц који је за време рата одвезао неке ствари на чување код окривљеног, а тада је и он ишао код Митра кући, тако да зна где се Митрова кућа тачно налази, а тада је оптуженог и видео последњи пут пре овог догађаја, између 1992. и 1993. године. Осим тога, окривљеног Митра Чанковића је и његов отац, покојни , као и његов стриц, сада покојни лично познавао.

У свим датим исказима сведок оштећени био је категоричан, да је управо окр. Чанковић Митар лишио живота његовог оца и детаљно је објаснио околности под којима је оптужени то учинио, како у претходно датим исказима, тако и у исказу датом на главном претресу путем видеоконференцијске везе. На главном претресу након што су му предочени наводи одбране окривљеног Митра Чанковића да није био ни у близини овог места у време када је његов отац лишен живота, да се тада налазио на Међеђем брду, на Грмечу где је отишао 17. или 18.09., да се вратио у место Кијево после пет дана када у селу није било ниједног цивила, категорично је сведок-оштећени изјавио: «Наравно да то није тачно. Он се налазио у Кијеву и он то добро зна».

Везано за околности под којима је његов отац убијен, сведок оштећени је детаљно описао шта се дешавало током претходних дана и дана 19.09.1995. године. Почетком месеца септембра Срби мештани њиховог села Кијева, становништво пет кућа засеока Јојићи и Грковићи, избегли су, обзиром да је Седми корпус Армије БиХ дошао на подручје села Врхпоље, које је од њиховог села удаљено седам километара. У периоду од 15. до 18. септембра 1995. године, гранате су почеле падати по њиховом селу Кијеву и за то време они су бежали и враћали се кућама.

Дана 18.09.1995. године у вечерњим сатима његови родитељи, стриц Хасе, стрина Ђула, стричевићи , жена и троје деце узраста од три месеца до седам година, напустили су своју кућу и сместили се у кући сестре његовог оца у засеоку Џанановићи, где су преспавали. Следећег јутра, између 6 и 8 сати мајка их је пробудила и рекла да је у село ушла војска и да одводе мушкарце, те је из куће изашао заједно са оцем и стричевићима , да су они заједно практично побегли из куће његове тетке у којој су боравили, да би се сакрили у кукурузима и да том приликом нису били наоружани. Када су се налазили испред шуме „Грабеж“, опкољени су од стране војника у маскирним униформама и од њих је захтевано да се предају и одмах су их одвели према месту Главице. Све време су тучени отац и његови стричевићи, а у једном тренутку када су дошли испод куће и прошли кроз воће, појавио се Митар Чанковић и још један војник кога су ословљавали са „Чела“. Окривљени Митар је том приликом био наоружан и на себи је имао ознаку Шесте санске бригаде, војну маскирну униформу са мало израженом жутом бојом. Након што је од његовог оца „Чела“ узео паре, његове стричевиће су одвели, а њега и оца су оставили ту, молио је да му не убију оца, али у тренутку када су га повели према кући , при чему су га два војника држала са обадве стране, зачуо је први пуцањ. Између војника који су га држали окренуо се нагло и молио их је да му не убију оца. Сведок је прецизно објаснио да је зачуо три пуцања, да се, након што је зачуо први пуцањ одмах окренуо, да је видео да

његов отац пада на земљу, а оптужени Митар Чанковић је у том тренутку од њега био удаљен до три метра и између њих није било никаквих препрека и могао је добро да види шта се дешава; да је у моменту када се окренуо видео Митра како држи аутоматску пушку у правцу његовог оца и зачуо је још два пуцња. У том моменту, када се окренуо, видео је Митра како стоји са пушком упереном у правцу његовог оца. Након што му је предочен његов исказ са записника од 09.11.2010. године, на главном претресу је изјавио да није било пуно размака између пуцања, да тај први пуцањ није видео ко пуца ни у кога, да је то било „1,2,3“ како се обарач повлачио, а пошто се након првог пуцња окренуо, била су још два пуцња. Када се окренуо видео је оца да је већ пао на земљу и видео је моменат пада. У том моменту Митар Чанковић је био на удаљености од 3 до 4 метра у односу на његовог оца и видео је како држи ка његовом оцу уперено оружје. Видео је да Митар стоји и пуца, а када се поново окренуо скроз, његов отац је већ био на земљи. Осим Митра, у очевој близини није било никога.

Објашњење сведока оштећеног на главном претресу за разлике у претходно датим исказима у односу на наводе који се односе на присуство и преузете радње војника под надимком «Чела», осталих војника и оптуженог Чанковић Митра, да је истражном судији дао изјаву о страдању свог оца, када је био дете, тако што су га одвели из школе, да је касније када је већ одрастао и давао поново своју изјаву 2010. године прочитао претходно дату изјаву, и указао да тамо пише да је Чанковић Митар имао црну мараму, што није истина, већ је имао тај «Чела» и на многе ствари са којима се не слаже. На главном претресу детаљно се изјаснио у односу на све одлучне чињенице и дао објашњење за наводе претходно датих исказа, те је исказ оштећеног сведока од стране суда у свему прихваћен и на његовом исказу који је оцењен као истинит и веродостојан и поткрепљен осталим изведеним доказима, суд је засновао своју одлуку, о чему ће суд дати детаљније разлоге у писменом отпракку пресуде.

Писмени докази у спису у које је извршен увид на главном претресу дана 01.04.2016. године на основу члана 405 ЗКП, а пре свега, извод из полицијског дневника Треће полицијске управе Сански Мост број 20 на име од 20.01.1996. године и службени извештај СЈБ, Сански Мост број 13/11-02/06 од 20.01.1996. године потврђују да су посмртни остаци покојног пронађени дана 20.01.1995. године, на ливади на око 300 метара удаљености од села Кијево уз саму међу, испод дрвета шљиве, општина Сански Мост, да је леш покојног стар око 4 месеца пронађен у лежећем ставу на грудима, што јасно указује да су посмртни остаци покојног пронађени на месту које је описао оштећени у датој изјави, а извештај о месту проналаска посмртних остатака, у складу је са описом лица места које је сведок дао када је први пут саслушан, те је јасно да је управо на основу његове изјаве откривено где су се посмртни остаци налазили. Проналаску посмртних остатака присуствовала је и сведок оштећена, супруга покојног, која је том приликом извршила његово препознавање.

Исказ сведока оштећеног по оцени суда у свему је сагласан са наводима исказа сведока оштећене, између осталог и у делу у коме се она изјашњавала о сусрету са својим сином у Шеховицима, на дан овог догађаја, у вечерњим сатима, када је он негде пред ноћ дошао у кућу у којој је боравила, наводећи да је био жут, изгуљен по лицу, и био је избезумљен, те да јој је те вечери рекао да је он лично видео када је Митар Чанковић пуцао у њеног мужа.

На питање браниоца оптуженог како се, обзиром на протек времена, сећа сваког детаља лишења живота његовог покојног оца, сведок је сликовито и за суд дао сасвим прихватљиво објашњење наводећи: „Тај осјећај, тада и данас је исти, значи ниједан дио мене, значи сваку ноћ када легнем, значи чујем три пуцња.., читав ме живот, значи слика ми је сваки дан и никада се не заборавља“.

Од посебног значаја је, по налажењу овог суда, да је исказ оштећеног , у делу у коме описује начин на који је његов отац лишен живота, положај оца у моменту лишења живота, повреде које су му нанете пре испаливања пројектила, растојање са кога је погођен и број хитаца који је у њега испален, у сагласности са осталим изведеним писменим доказима, а наводи исказа сведока оштећеног у овом делу у потпуности потврђује налаз и мишљење комисије судских вештака у саставу вештак медицинске струке Проф. др Бранимир Александрић и судски вештак балистичар трасолог Мирослав Бусарчевић који су у писаном налазу и мишљењу од 04.03.2016. године и изјашњењу на главном претресу, били сагласни да се на основу установљена три кружна оштећења на јакни и џемперу, као и на основу полулучног оштећења на задњем делу једног ребра са заламањем унутрашње плоче ребра, а које је карактеристично за дејство пројектила, закључује да је задобио три прострелине грудног коша нанесених пројектилама испалених из ручног ватреног оружја, као и да је погођен са укупно три пројектила у пределу леђа, и то када се леђима налазио окренут ка устима цеви повредног оружја, а с обзиром на проналазак трагова крви на његовим панталонама у пределу левог кука са предње стране, дат је закључак да је он најмање једном погођен док је био у неком од стојећих ставова, када би због кинетичке снаге пројектила морао одмах да потрбушке падне на тло. Чињеницу да је први метак испален у правцу док је стајао, потврдио је и оштећени на главном претресу. Надаље, везано за растојање, удаљеност окривљеног и покојног , као и број пројектила који је испален, дато је мишљење да је, с обзиром на изглед, распоред и међусобно растојање оштећења на задњој страни весте – јакне, и џемпера, закључак да је оштећени могао бити погођен пројектилама у пределу леђа са растојања од најмање 1-3 метра од уста цеви повредног оружја, и то појединачним, а не рафалним испаливањем три пројектила, један за другим, у релативно кратком временском интервалу, што је и сведок навео у свом исказу.

Судски вештаци су дали закључак да су пројектили својим каналима прошли кроз грудне органе, пре свега плућа, што је неизоставно доводило до продора ваздуха и крви у грудну дупљу, односно до великог губитка крви, те да су ове прострелине грудног коша су, како појединачно, тако и скупа процењено, представљале тешку и по живот опасну телесну повреду. Дат је закључак да је смрт насилна и да је наступила услед искрвављења из задобијених прострелина грудних органа нанесених пројектилама испаленим из ручног ватреног оружја и нагњечина мозга нанесених снажним ударцем, односно да је у директној узрочно-последичној вези са задобијеним прострелинама грудног коша и нагњечинама мозга. При томе, без значаја је чињеница да је повреде главе сада покојни задобио и пре испаливања пројектила, имајући у виду изјашњење вештака на главном претресу, да је он након тога, могао да хода, а опис оштећеног о траговима крви на лицу његовог оца, јасно указује да је задобио, које повреде, а које су констатоване у налазу и мишљењу вештака, задобио у пределу главе, али је чињеница да је он и након што су у њега

испаљени пројектили, задобио и повреде ударцима, бар један снажан ударац у пределу главе.

Налаз и мишљење комисије вештака специјалисте судске медицине Проф. др Бранимира Александрића и дипломираног физико – хемичара мр Мирослава Бусарчевића, као и изјашњење вештака на главном претресу, оцењени су од стране суда стручним и датим у свему у складу са правилима науке. Изјашњење вештака дато је аргументовано, на основу постојећих материјалних доказа, те је од стране суда налаз и мишљење вештака у свему прихваћен. По оцени суда, у свим одлучним чињеницама вештачење потврђује и у сагласности је са наводима исказа сведока оштећеног

Наводи исказа сведока оштећеног да је оптужени Митар Чанковић
лишио живота његовог оца, покојног , нису оповргнути ни исказима
сведока

, чије је саслушање на главном претресу обављено на предлог браниоца оптуженог који је дат на припремном рочишту, а на околност да оптужени Митар Чанковић, дана 19.09.1995. године, није био на месту на коме је лишен живота покојни , већ у месту Станићи брдо, а које је од лица места удаљено око 30 километара.

Сведоци

изјашњавали су се на главном претресу о одласку са Градачца, где су били, најпре, распоређени на Грмеч, односно Станића брдо или Међеђе брдо, те о силаску са Грмеча до Санског Моста и даље до својих села. Наводе да су били у истом батаљону Шесте санске бригаде у коме је био и окривљени, да су дошли заједно са окривљеним са Градачца на Грмеч. При томе, ниједан од саслушаних сведока се није могао поуздано изјаснити ког датума су отишли на Грмеч, односно Станића брдо или Међеђе брдо, колико су се дуго на том месту задржали, ни тачан датум када су са Станића брда војници у групама кренули према Санском Мосту. Искази ових саслушаних сведока су контрадикторни у односу на одлучне чињенице, а сведоци су се различито изјашњавали, како у односу на чињеницу да ли су самоиницијативно или на основу овлашћења команде напустили линију коју су држали на Станића брду, колико њих из чете је истовремено кренуло са Грмеча, када су кренули и ко је са оптуженим Митром Чанковићем био у групи.

Сведок није могао децидно да се изјасни када је њихова јединица са Градачца дошла на Грмеч – Станића брдо, ни када је прва група кренула са Грмеча, наводећи да је то било након три, четири или пет дана, да мисли да је у тој групи која је прва сишла, био и оптужени Митар Чанковић. При томе, наводи да му се нико као командиру вода није јавио, да су сви одлазили самовољно, напуштали линију, како се ко организовао, наводећи и да је, када су дошли горе, било расуло, да је ишао свако где је хтео. Оптуженог Митра Чанковића, након што су изашли из аутобуса и успоставили линију, више није видео док су се налазили на Грмечу, а четврти или пети дан је сазнао да окривљени није више са њима на линији на Грмечу, у Станићима, а следећи пут га је видео тек након 10 или 15 дана.

Сведок такође није могао да определи тачан датум када су дошли у место Станићи, на Грмечу, наводећи да не зна тачно који је био дан и датум, да су тамо били четири, пет дана, да је био и окривљени Митар Чанковић. Зна да је

окривљени ту био три, четири дана од доласка, а после тога га више није видео. Мењао је наводе исказа у односу на одлазак војника са Грмеча, наводећи најпре да је отишло њих десет из Лужанске чете, да не зна ко их је пустио да иду, ни колико их је тачно отишло, а затим да мисли да окривљени није сам отишао, већ да је отишао са још двојицом, тројицом и да је то сазнао од оних људи са којима је Митар био у рову, наводећи да су они кји су отишли, пре него што су то учинили, питали команданта, а он мисли команданта _____, да иду. Наводи и да је _____ био ту, али не са њима, они су били у Станићима. Није потврдио наводе одбране оптуженог да му је сведок _____ преко везе саопштио да им је одобрено да могу да иду и да се врате, да му је пренео да се могу повући, када су други војници попунили линије. Супротно наводима оптуженог, сведок _____ је изјавио да се и не сећа да је окривљеном саопштио да им је одобрено да се врате, а на питање суда да ли се сећа било кога из њиховог села са ким је разговарао да они желе да се врате, изјавио је: «Не, ништа ја нисам знао». Након тога, овај сведок мења своју изјаву, наводећи да мисли да је оптуженом Чанковићу рекао, али да није сигуран, а чини му се да је рекао њему јер је тада био присутан још један мештанин Кијева, али се његовог имена не сећа. При томе, наводи и да не зна ко је када отишао са положаја, да су једни одлазили пре, једни касније, а не зна ни од кога је чуо да је оптужени Чанковић отишао са Грмеча.

Сведок _____ је изјавио да је половином септембра, не зна да ли је то био 15., 16. или 17. септембар, Први батаљон Шесте санске бригаде добио наредбу да се возом пребаци из Милошевца у Приједор, а из Приједора за Сански Мост, јер је претило да Сански Мост «падне». На улазу у Сански Мост, они су одвојени на пут за Крупу и упућени на подручје Грмеча, мисли да су истоварени на Међећем брду и фактички је одмах настала борба. Није могао тачно да определи колико су се тамо задржали, да ли пет или шест дана. Тамо су тих четири, пет или шест дана водили борбу и заустављене су муслиманске јединице, а пошто су чули да је од подручја Кључа проваљена линија, а њихова села – Томина, Кијево, Лужани и да су вођене борбе, инсистирали су да један део људи, петнаест до двадесет, се спусти и оде да види шта се дешава на том подручју, те им је то четвртог, петог или шестог дана одобрено од стране команде батаљона, мада не зна тачно ко им је одобрио да могу да иду, ко је то лично рекао, али углавном нису имали препреке да оду да виде шта се дешава, те је њих петнаест, двадесет кренуло пешке са Станића брда. Супротно наводима одбране оптуженог Чанковића који тврди да су кренули у 09 сати ујутру, наводи да су кренули после 12, негде поподне, да је сигуран да пре подне нису кренули, а након што су му предочени наводи одбране оптуженог у односу на ову чињеницу, изјављује да су можда кренули у 11 сати. Негде предвече су стигли у Здену, која је предграђе Санског Моста. Он и његов кум _____ су решили да ту преспавају, а од оптуженог су се претходно раздвојили у Здени то предвече, односно вече. Сутрадан око пола девет, пола десет су он и његов кум кренули пешке за Кијево и тамо никога од цивила нису затекли. Оптуженог Митра Чанковића видео је следећи пут када су се другог дана поподне вратили у Лужане. Није сигуран када су дошли у Кијево и Лужане, али зна да није пре 20. септембра, а оставио је могућност да су дошли 21., 22. септембра. Оно што је од значаја је да сведок наводи да се тада чуло да се гранатира Томина. Сведок је изјавио да не може да се изјасни да ли је са Чанковић Митром био 19.09.1995. године, али је био са њим све док се нису спустили са Станића брда у Сански Мост, где су се растали.

Ни сведок _____ није могао тачно да определи ког дана су дошли на Грмеч, наводећи да су са Градачца дошли 16. или 17. септембра, да су након тога на

Грмечу били четири до пет дана, наводећи затим четири до шест дана, а затим да су на Грмечу били пет до шест дана, а са Грмеча након што су добили смену, спустили су се према својим кућама или 20. или 21. или 22. септембра, њих петнаест. Са Грмеча је сишао са оптуженим Митром Чанковићем, сведоком _____, а имена осталих лица који су тада били са њима, не може да се сети, осим што се сећа комшије _____, а кога сведок _____ и не помиње. По доласку у Сански Мост, растали су се са оптуженим Митром Чанковићем. Он и његов кум _____ су наредног дана дошли у њихово село Кијево где никога нису затекли, где су преспавали једну ноћ, а затим су се вратили у јединицу која је била у селу Лужане, а затим су отишли у место Подови, где је формирана нова линија, али оптуженог Чанковића је видео тек након седам до десет дана, после 20. септембра када су се поново срели на Грмечу.

Сведоци _____ нису потврдили одбрану окривљеног да су истог дана са њим наставили даље, од Санског Моста ка Лужанима, већ сагласно тврде да су се од Чанковића растали у Санском Мосту, односно у Здени која је предграђе Санског Моста.

Без значаја за другачију одлуку суда су наводи ових сведока да они по доласку у Кијево нису затекли никог од становништва. Ово стога што у својим исказима они тврде да су преспавали у Санском Мосту и тек наредног дана отишли у Кијево, а супротно наводима њихових исказа, оптужени Чанковић Митар у својој одбрани наводи да је заједно са овим сведоцима отишао до села Лужана.

Сведок _____ је пред судом навео да је део Пете козарске бригаде коме је он припадао, ушао у Лужане 19. септембра 1995. године. У погледу датума када је упознао оптуженог Чанковић Митра, овај сведок децидно тврди да је то било 21. или 22. септембра, предвече. Но, имајући у виду да је у току даљег излагања објаснио да је оптуженог Чанковића упознао у ситуацији када је оптужени са тридесет пет до четрдесет војника сишао са Грмеча, након чега су се придружили Петој козарској бригади, да је тада када је оптужени са осталим војницима сишао са Грмеча, малтене дошло до сукоба са припадницима Пете козарске бригаде којој је припадао сведок _____, на тај начин што је Чанковић са осталим војницима дошао до близу њихове команде, када су их припадници Пете козарске бригаде приметили, те да је дошло малетене до међусобног убијања, а обзиром да је он неке војнике из Чанковићеве групе упознао, јер их је претходно сретао на Градачком ратишту, припаднике својих јединица упозорио «станите људи, па то су наши из Санске бригаде» чиме је спречио тај сукоб, а што је супротно наводима одбране оптуженог Чанковића који је свој силазак са Грмеча и долазак у Лужане описао на сасвим другачији начин, наводећи да је њих седморо, осморо од Санског Моста дошло до Лужана, а сведоци _____ рић тврде да нису присуствовали том сусрету Пете козарске бригаде и Шесте санске бригаде, већ да су се са оптуженим Чанковићем раздвојили у Санском Мосту.

Овај сведок је изјавио да је окривљени Чанковић Митар провезао тенк до Кијева и да је то било 22. или 23.09., али да не зна тачно, јер се појавила нека војска у околини Кијева. 21. пред ноћ дошла су два тенка и командант је издао наредбу да се изврши извиђање на терену Кијева, он је одређен са групом људи, а пошто је оптужени најбоље познавао тај терен, он је био у улози вође пута и био је на тенку.

У вези са тим, треба истаћи да нису уверљиви наводи сведока који је потврдио да је окривљени Митар Чанковић са њим само провезао тенк у место Кијево у које су отишли следећег дана након силаска у Сански Мост, те да тамо нису затекли становништво. Суд налази да нису поткрепљени наводи одбране оптуженог да никога од становништва није било у Кијеву када је он сишао, јер из исказа сведока _____, који су се детаљно изјашњавали о дешавањима тога дана, произилази да је војска ушла у село Кијево, да су они отишли у засеок Цанановићи, при чему је _____ навео да је видео да војска тера становништво према сеоској цамији и да су терали цело становништво из села, а оштећена _____ је изјавила да је војска скупљала становништво по селу и да је видела доста народа како иде ка цамији, а поред њих иде војска.

Стога, суд није прихватио став одбране да је исказима саслушаних сведока несумњиво утврђено да окривљени дана 19.09.1995. године није долазио у насеље Кијево, када су хапшени и притварани цивили и када је лишен живота покојни _____ те да је окривљени у то време био на другом месту. Апсолутно ниједан од саслушаних сведока на предлог одбране није конкретно и децидно навео тачан датум када је јединица Шесте санске бригаде Првог батаљона у којој је био окривљени Чанковић, дошла са Градачца на Грмеч, односно на Станића брдо, нити су сведоци који су се заједно спустили са окривљеним у Сански Мост, могли да потврде тачан датум њиховог доласка најпре у Сански Мост, а ни долазак оптуженог у село Лужане.

Очигледно је стога да искази ових сведока нису дати у складу са њиховом процесном улогом да као сведоци говоре истину, већ су дати у циљу олакшања процесног положаја оптуженог, прилагођавањем навода својих исказа у циљу измештања времена одласка оптуженог са Станића брда у Сански Мост, односно Лужане, тј. потврде навода његове одбране да је у време лишења живота покојног био на Грмечу, а не у близини насеља Кијево.

Окривљени је дајући одбрану током поступка, тврдио да маскирну униформу никада није носио ни поседовао, већ да је носио сиво-маслинасту униформу, која се састојала од блузе, панталона и ветровке. Такође, тврдио је да, када је, након боловања ангажован пред сам пад Санског Моста, односно у време када се одиграо предметни догађај, од оружја имао задужену полуаутоматску пушку.

Суд је ценио да су сведоци, предложени од стране одбране, у својим исказима се изјашњавали да окривљени Митар Чанковић, у време када је боравио на Градачцу и на Грмечу, као припадник Шесте санске бригаде, Првог батаљона, није носио маскирну униформу. Сведок _____ је изјавио да је окривљени Митар Чанковић носио ветровку зелене боје, сведок _____ је изјавио да је Чанковић Митар носио зелену јакну, ветровку и у другој униформи га није виђао у том периоду, да је носио СМБ панталоне, СМБ кошуљу и СМБ ветровку, тврдећи да није било маскирних униформи, да исту војска није делила, да су добијали СМБ униформу, али при томе он наводи да је маскирну униформу имао ретко ко; сведок _____ је навео да су сви имали стару униформу сиву, једнобојну, а да се не сећа да је неко носио маскирне униформе, да окривљени сигурно није имао маскирну униформу, наводећи накнадно да су маскирне униформе носили они који су имали јаке родитеље вани, које су вероватно куповали јер су могле да се купе; сведок _____ је навео да је цео вод имао старе СМБ униформе, сведок _____ да је Митар, када га је упознао на себи имао чојану, стару униформу и обичну ветровку, која није била маскирна. Оштећени

тврдио је да је окривљени тога дана имао маскирну униформу, те разлике у исказима сведока у односу на униформу коју је оптужени имао на себи, за суд нису одлучне, имајући у виду да није постојала обавеза ношења идентичне униформе припадника одређене јединице, тј. да из исказа саслушаних сведока, произилази да су припадници Шесте санске бригаде носили и маскирне униформе.

Оштећени је на главном претресу изјавио да је окривљени имао грб на униформи, а на питање да ли се ради о грбу Шесте санске бригаде, изјавио је „мислим, већина војника је имала грб 6. Санске“. У вези тога, треба истаћи да је окривљени негирао да је постојао амблем Шесте санске бригаде, али је потврдио да је постојала ознака Војске Републике Српске. Осим тога, и сведок је описујући униформу коју су носили у то време припадници Шесте санске бригаде, навео да су имали ознаке Војске Републике Српске, као и сведок наводећи да су на ветровкама претежно сви имали амблем Војске Републике Српске.

Са друге стране, несумњиво је утврђена и чињеница да је у том периоду окривљени био наоружан ручним ватреним наоружањем. Наиме, из одбране окривљеног произилази да је у том периоду био задужен полуаутоматском пушком, а из исказа оштећеног произилази да га је на месту догађаја видео са аутоматском пушком, а сведок наводи да је окривљени када га је упознао, по доласку у Лужане, имао „паповку“, дугу цев. Иако постоје разлике у исказима сведока у делу који се односи на тип пушке којим је окривљени у то време имао, свакако се из њихових исказа утврђује да је окривљени у том периоду од наоружања имао пушку, док разлике у погледу самог модела који је носио, за суд није од пресудног значаја.

Током овог поступка несумњиво је утврђено да је окривљени у време догађаја који је предмет оптужбе био задужен наоружањем, да је имао униформу и да су униформе које су носили војници Републике Српске имале амблем, а разлике у исказима у погледу ближег описа наведених битних чињеница, нису од утицаја, при чему треба нарочито имати у виду узраст оштећеног у време догађаја и способност запажања таквих детаља под датим околностима – да се ради о тренуцима када код њега постоји страх за сопствени живот, а особито да присуствује лишењу живота свог оца.

Суд је у потпуности прихватио исказ сведока оштећеног и његове наводе да је управо окр. Чанковић Митар лице које је лишило живота његовог оца на начин ближе описан у изреци ове пресуде, док је одбрана окривљеног оцењена као неуверљива, неоснована и у супротности са исказом оштећеног и оштећене, те је као таква усмерена на избегавање кривичне одговорности окривљеног.

На основу изведених доказа које је суд прихватио, како је то напред наведено, суд је на несумњив и поуздан начин утврдио одлучне чињенице, а правном оценом утврђеног чињеничног стања, суд је нашао да су се у радњама оптуженог Митра Чанковића стекла сва законска обележја кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 ст.1 КЗ СРЈ.

Ценећи психички, односно субјективни однос оптуженог према кривичном делу, суд је нашао да је он у конкретном случају поступао са директним умишљајем, наиме

да је предузимајући описане радње био свестан својих поступака, односно дела, да је хтео њихово извршење, као и да је био свестан последица преузетих радњи, а није било околности које би искључивале кривичну одговорност окривљеног или доводиле у сумњу.

Статус оштећеног лица током овог кривичног поступка није доведен у питање. Наиме, суд је из свих изведених доказа несумњиво утврдио да је жртва овог кривичног дела – оштећени покојни био цивил који се, у складу са одредбама IV Женевске конвенције из 1949. године и Допунског протокола о заштити жртава немеђународног оружаног сукоба (Протокол II), сматра лицем заштићеним у оружаном сукобу. У питању је оштећени који није био наоружан, нити је на било који начин узео учешће у непријатељствима, а из исказа сведока произилази да се радило о лицу које је било лојално српској власти и који је био ангажован на радној обавези.

Имајући у виду да је од момента извршења предметног кривичног дела Кривични закон мењан у више наврата у погледу запрећене казне, то је суд, с обзиром на обавезу примене блажег закона, нашао да се у конкретном случају треба применити КЗ СРЈ, («објављен у Службеном листу број 37/93») обзиром да је овај закон најблажи по учиниоца, имајући у виду да за предметно кривично дело овај закон прописује да ће се учинилац казнити казном затвора од 5 година или казном затвора од 20 година. Законом о изменама и допунама КЗСРЈ («Сл. лист СРЈ бр. 61/2001) за наведено кривично дело прописана је казна затвора од најмање 5 година или казна затвора од 40 година, а према важећем Кривичном законнику први пут измењеном у «Службеном гласнику Републике Србије, број 72/2009, а затим 2012. године, за кривично дело ратни злочин против цивилног становништва из чл. 372 ст. 3 КЗ, прописана је затворска казна од најмање 10 година или затвор од 30 до 40 година.

Одлучујући о врсти и висини кривичне санкције коју ће према оптуженом изрећи, те полазећи од сврхе кривичних санкција прописане одредбом чл. 5 ст.2 КЗ СРЈ и сврхе кажњавања из чл. 33 КЗ СРЈ, суд је ценио све околности које су прописане одредбом чл. 41 КЗ СРЈ, а које су од утицаја на висину казне.

У односу на оптуженог, суд је као олакшавајуће околности ценио његове личне и породичне прилике, односно да је оптужени , отац троје пунолетне деце, његову животну доб, чињеницу да се ради о , док је од отежавајућих околности ценио околности под којима је дело извршено, да за лишење живота покојног није имао никаквих разлога ни мотива, осим да се ради о лицу муслиманске вероисповести, које је при томе било лојално српским властима, како и сам оптужени то наводи, а нарочито да је сада покојни лишен живота пред малолетним сином, који, како и сам наводи, и дан-данас има слику пред очима и чује пучње, очигледно и дан-данас осећа трауме и последице, као што је то и описао у свом исказу на главном претресу.

Имајући у виду све напред наведене отежавајуће и олакшавајуће околности, суд је, полазећи од висине казне прописане за ово кривично дело, а ценећи друштвену опасност извршеног кривичног дела и кривичну одговорност оптуженог као извршиоца, оптуженог Чанковић Митра осудио на казну затвора у трајању од 9 година, налазећи да је овако изречена казна сразмерна тежини извршеног кривичног дела, проузрокованим последицама, степену кривичне одговорности оптуженог, те да је неопходна и довољна за остваривање сврхе кажњавања из члана 33 КЗ СРЈ.

Суд је оптуженог обавезао на плаћање трошкова поступка који се односе на трошкове обављених медицинских вештачења и трошкове доласка сведока на главни претрес, а висина паушала одмерена је сразмерно сложености и дужини трајања овог кривичног поступка, као и личним и материјалним приликама оптуженог.

Детаљно образложење своје одлуке, суд ће навести, дати у писаном отпратку пресуде, која ће бити достављена свим учесницима овог поступка у примереном року.

Рок за жалбу на ову пресуду, а коју жалбу могу изјавити и тужилац за ратне злочине и окривљени и његов бранилац, је по Закону 30. дана. Да ли тражите продужење овог рока, тужиоче, браниоче? Не тражите продужење рока за изјављивање жалбе.

Констатује се да тужилац и бранилац не траже продужење рока за изјављивање жалбе.

Довршено у 14 часова.

ЗАПИСНИЧАР

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА - СУДИЈА